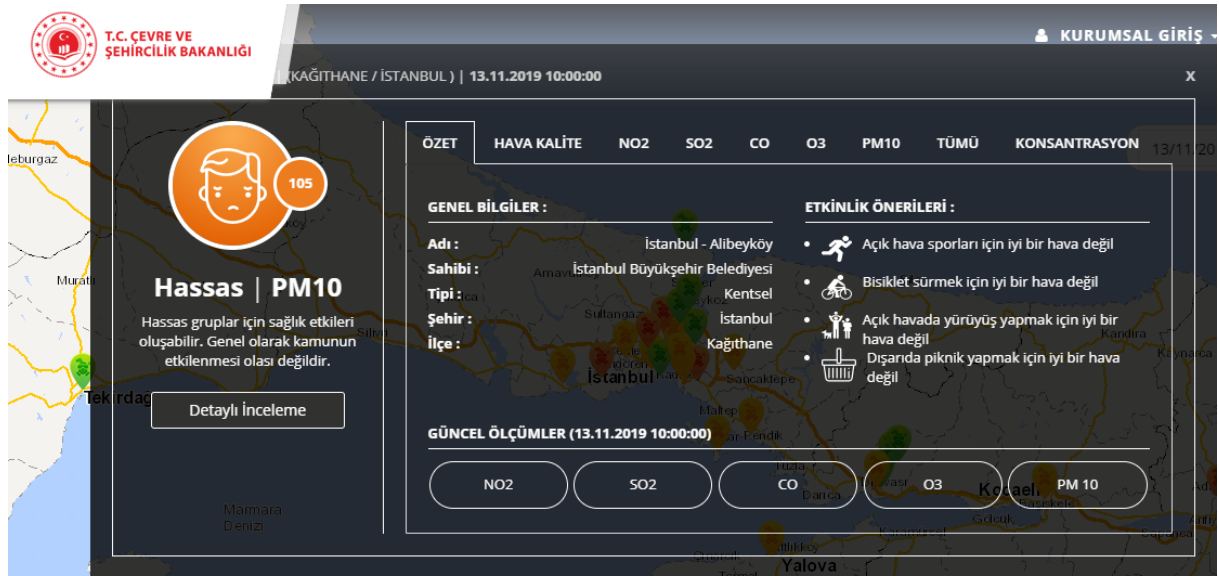

Alibeyköy ve Kâğıthane’de Yaşanan Hava Kirliliği Hakkında Açıklama

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı’nın Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı, www.havaizleme.gov.tr sitesinde İstanbul-Alibeyköy ve Kâğıthane istasyonları için yayınladığı veriler, bir süredir PM10 verileri açısından hassas olarak ilan edilmektedir.

Baktığımız zaman istasyonun ölçüm sonuçları “*Hassas gruplar için sağlık etkileri oluşabilir*” özetiyle, açık hava sporları, bisiklet sürme, yürüyüş ve dışarıda piknik yapmak için iyi bir hava değil önerileri ile yayınlanmaktadır.

Şekil 1: Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı’nın Kâğıthane Bölgesine dair 13.11.2019 tarihli değerlendirmesi

Hava kirliliğinin belirleyici parametrelerinden biri olan PM10 basit olarak havada askıda kalan küçük toz parçacıklarını ifade eder. Solunması halinde yaratabileceği onlarca hastalığın başında, akciğer hastalıkları sayılır. Türkiye’de yayınlanan Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği’ne göre PM10 limit değerleri 24 saatte ortalama $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$, yıllık ortalama ise $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$ ’tür.

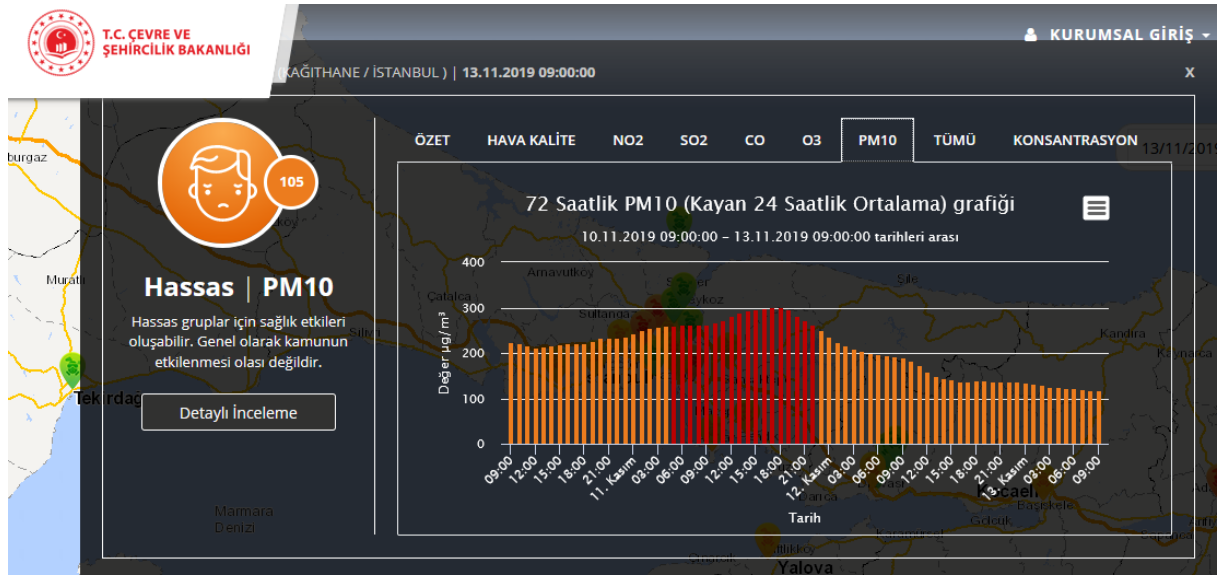
Son bir ayın (14.10.2019-13.11.2019) PM10 verilerine bakıldığında Alibeyköy İstasyonu’nun 10 Kasım 2019 tarihi ortalamasının $525,10 \mu\text{g}/\text{m}^3$ olduğu, bir aylık ortalama PM10 değerinin ise $117,41 \mu\text{g}/\text{m}^3$ olduğu görülmektedir.

Ülkemizde henüz bir limit değeri bulunmayan PM 2,5 (PM10’dan daha küçük çaplı solunması halinde bronşlarda hapsolması muhtemel parçacıklar olarak düşünülebilir) verileri de aynı şekilde endişe vericidir. Çeşitli hastalıkların yanı sıra kanser riskini de arttırdığı bilinen PM2,5’in Dünya Sağlık Örgütü tarafından belirlenen limit değerleri günlük $25 \mu\text{g}/\text{m}^3$ ve yıllık ortalama $10 \mu\text{g}/\text{m}^3$ ’tür.

Alibeyköy İstasyonu'nun 14.10.2019-13.11.2019 aralığındaki verilerine bakacak olursak, son bir ayda ölçülmüş en yüksek değerinin 10 Kasım 2019 tarihi **164,70 $\mu\text{g}/\text{m}^3$** olarak kaydedildiğini ve son bir ayın ortalamasının da **25,41 $\mu\text{g}/\text{m}^3$** olduğunu görebiliyoruz.

PM10 ve PM2,5 kirliliğinin anlık patlamalarla yükselip takip eden süreçte normalleşmeler halinde seyretmediği ve limit üzerindeki seyirde bir kararlığa sahip olduğunu da görmekteyiz. 12-13 Kasım 2019 tarihlerini kapsayan PM10 değerlerinin normal seviyelerde seyretmediğini göstermektedir.

Şekil 2: Ulusal Hava Kalitesi İzleme Ağı'nın Kağıthane Bölgesine dair 24 saatlik PM10 ölçümleri

NO₂ limit değerleri, ilgili yönetmelikte **200 $\mu\text{g}/\text{m}^3$** olarak belirtilen limit değerinin **yılda 18'den fazla aşılamayacağı** ifade edilmiş ve limit değeri yıllık ortalama **40 $\mu\text{g}/\text{m}^3$** olarak belirlenmiştir. Alibeyköy'de son bir ay içerisinde limit aşımalarının yaşandığı ve ortalama değerin **50,95 $\mu\text{g}/\text{m}^3$** olduğu görülmektedir.

	İstanbul - Alibeyköy NO2 (Limit Değeri: 200 µg/m ³ günden fazla aşılmaz Yıllık ortalama: 40 µg/m ³)	-18 PM10 (Limit Değeri: Günlük 50 µg/m ³ , yıllık 40 µg/m ³)	PM2.5 (Limit Değeri: Saatte 25 µg/m ³ , yıllık 10 µg/m ³)
Min. Değer	18,10	8,50	2,00
Min. Tarih	01.11.2019 03:00	31.10.2019 17:00	01.11.2019 04:00
Max. Değer	217,30	525,40	164,70
Max. Tarih	11.11.2019 11:00	10.11.2019 23:00	10.11.2019 19:00
Ort. Değer	50,95	117,41	25,41
Veri Adeti	719	718	696
Olması Gereken Veri	721	721	721
Veri Yüzdesi	% 99,72	% 99,58	% 96,53
Standart Sapma	19,60	72,83	17,39

Hava kirliliği verilerindeki olumsuz seyrin mevsimsel etkilerle gerçekleşebileceğini, sonbahar aylarının hava kirliliğinde olumsuz bir etki oluşturduğunu biliyoruz. Ancak Ekim ve Kasım ayı ortalama sıcaklıklarının mevsim normallerinin üzerinde seyretmesi, ısınma kaynaklı kirlleticilerin havaya önceki yıllara göre daha az yayılıyor olması mevcut tablonun salt mevsimsel olmadığı yönündeki endişelerimizi güçlendirmektedir.

Elimizdeki veri ve araştırmaların sınırlılığına rağmen, mevsimsel etkenlerin azlığı ve ölçüm sonuçlarının olumsuzluğundan hareketle;

- Öncelikle mevsim normallerinin üzerinde bir sıcaklıkta seyreden ve normalin altında yağışın olduğu koşullar altında küresel iklim krizi ile mevcut kirlilik değerlerinin arasında güçlü bir bağ olduğunu ifade edebilir,
- Alibeyköy'ün bir ulaşım merkezi haline getirilip yoğun bir trafik yüküne maruz bırakılmasının,
- Kentsel dönüşümün hava akımları hesaplanmadan yapılarak engebeli arazi içerisinde hava akımlarının iyice azaltılmış olması ihtimalinin,
- Yıkım ve yapım süreçlerinde inşaat faaliyetleri kaynaklı hava kirliliğine dair önlemlerin alınmamasının, Alibeyköy ve Kâğıthane'deki hava kirliliğinin sebepleri olabileceğini düşünmekteyiz.

Bu sebeple endişe verici tablonun tersine çevrilebilmesi için öncelikle İstanbul İl Halk Sağlığı Müdürlüğü tarafından sağlık açısından ne tür tedbirlerin alınması kamuoyuna açıklanmalıdır. Ayrıca İstanbul Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü ve İlçe Belediyeleri hava kirliliğine karşı kişisel korunma yöntemleri hakkında bilgilendirme ve denetimlere başlaması gerekmektedir.

İklim krizinin kentlerdeki hava kalitesinde de düşüşe yol açtığı bilinmekte, iklim krizi ile birlikte dünyanın birçok bölgesinde durgun hava olaylarının yerel hava kalitesini etkilemesi beklenmektedir. Uzun vadeli ve kalıcı çözümler için kentlerin iklim eylem planlarını oluşturmaları ve bu planın gerekliliklerinin yerine getirmeleri gerekmektedir. Ayrıca tüm imar planlarının (yol, bina ve her türden tesis dâhil olmak üzere) hava akımları ve çevre kirliliğine etkileri planlanarak yapılması gerekmektedir.

TMMOB ÇEVRE MÜHENDİSLERİ ODASI İSTANBUL ŞUBESİ